

Saattohoidon vapaaehtoistoiminnan kehittämishanke vv.2023–2025

1 Hankkeen tarve ja tausta

Pohjois-Savon hyvinvointialue (Ikääntyneiden palvelut, Perus - ja Osastopalvelut, Syöpäkeskus/Palliativinen poliklinikka) yhdessä Pohjois-Savon Syöpäyhdistyksen kanssa ovat käynnistäneet saattohoidon vapaaehtoistoiminnan hankkeen vapaaehtoistoiminnan kehittämiseksi Pohjois-Savossa 2023–2025. Hankkeen tavoitteena on kehittää ja juurruttaa saattohoidon vapaaehtoistoiminta Pohjois-Savon alueella.

Hanke perustuu Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) Palliativisen ja saattohoidon kansalliseen laatusuositukseen. Laatuksiteerin pykälä 34 suosittaa, että palliativiseen hoitoon osallistuu myös vapaaehtoisia, jotka on perehdytetty ja koulutettu toimimaan potilaiden ja heidän läheistensä tukena. Toiminta tulee organisoida osaksi toimintayksikön työskentelyä. ([Palliativisen hoidon ja saattohoidon kansallinen laatusuositus \(julkari.fi\)](https://julkari.fi)) THL:n kansallinen laatusuositus vapaaehtoistoiminnan osalta on hyvä peruste sille, että toimintaa laajennetaan ja kehitetään yhdistyksessä.

Pohjois-Savon Syöpäyhdistyksen tehtävänä on tarjota palveluita koko Pohjois-Savon alueelle, määrittelee myös kattojärjestömme Syöpäjärjestöt yhdeksi perusarvoikseen palveluiden saatavuuden kaikille asiakkaille asuinpaikasta riippumatta. Lisäksi Syöpäjärjestöjen strategisia tavoitteita vahvistetaan vuosina 2023–2025 kehitysohjelmilla, joihin lukeutuu mm. uusien vapaaehtoistoimintojen kehittäminen ja kumppanuussuhteiden vahvistaminen. Arvot ja strategiset tavoitteet luovat pohjan toiminnalle ja toimintaa kehitetään niiden mukaan.

Saattohoidon vapaaehtoinen tarjoaa psykososiaalista tukea niin potilaille kuin läheisille, korvaamatta hoitohenkilökuntaa tai läheisiä. He ovat rinnalla kulkijoita ja ovat kiireettömästi läsnä. Pohjois-Savon Syöpäyhdistyksellä on pitkäaikainen kokemus saattohoidon vapaaehtoistoiminnasta Pohjois-Savossa; KYS Syöpäkeskus, Kuopion kaupungin saattohoidon tukiyksikkö Lehtola-koti, ja Kuopion, Iisalmen ja Varkauden kotisairaalat.

Yhdistys rekrytoi, kouluttaa ja koordinoi saattohoidon vapaaehtoisia, jotka toimivat tällä hetkellä pääasiassa Kuopion kaupungin saattohoidon tukiyksikkö Lehtola-kodissa. Toiminnassa on mukana tällä hetkellä noin viisitoista vapaaehtoista ja heidän hyvinvoinnistaan ja jaksamisestaan pidetään huolta toiminnanohjauksen, täydennyskoulutuksien ja virkistysten avulla.

Hankkeessa työskentelee hankekoordinaattori ja hankkeeseen on perustettu ohjaus -ja projektiryhmä. Ohjausryhmän tehtävänä on antaa suuntaviivoja, seurata ja arvioida projektia ja se kokoontuu 4 kertaa vuodessa. Ryhmä päättää itse lopullisen kokoontumistiheyden. Moniammatillinen projektiryhmä kokoontuu n.4–5 kertaa vuodessa ja sen tehtävänä on auttaa konkreettisesti hankkeen toteuttamistyössä.

Saattohoidon vapaaehtoistoiminta käynnistyy Iisalmissa tammikuussa 2024. Yhteistyö Iisalmen sairaalan ja kotisairaan kanssa on aloitettu ja alkuhaastattelun kautta koulutukseen valitut koulutettiin tehtävään marraskuussa 2023. Vapaaehtoiset aloittavat tehtävässään tammikuussa 2024. Yhteistyötä tehdään Iisalmen sairaalan ja kotisairaan kanssa säännöllisesti sekä vapaaehtoisia tuetaan heidän tehtävässään. Saattohoidon vapaaehtoistoiminnan kehittäminen Varkauden alueella aloitetaan alkuvuodesta 2024.

2 Hankkeen tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on kehittää ja juurruttaa saattohoidon vapaaehtoistoimintaa Pohjois-Savon alueella. Hankkeessa on seuraavia tavoitteita:

Tavoite 1 Saattohoidon vapaaehtoistoiminnan laajentaminen Pohjois-Savossa

Saattohoidon vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ja juurruttaminen laajemmin Pohjois-Savoon keskittyen isompien kuntien ympärille Iisalmeen, Varkauteen ja Kuopioon.

Tavoite 2. Vapaaehtoisten rekrytointi, kouluttaminen ja sitouttaminen tehtävään

Rekrytoimme uusia vapaaehtoisia mukaan toimintaan, koulutamme heidät tehtävään ja huolehdimme heidän hyvinvoinnistaan toiminnanohjausten, täydennyskoulutusten ja virkistysten avulla.

Tavoite 3. Palliatiivista hoitoa ja saattohoitoa tarjoavien toimintayksiköiden valmius vastaanottaa vapaaehtoisia ja hyödyntää heitä

Toimintayksiköiden henkilökunnalle järjestetään säännöllisiä infoja saattohoidon vapaaehtoistoiminnasta, jotta yksikössä ollaan tietoisia, mikä on saattohoidon vapaaehtoisen rooli ja tehtävänkuva. Luodaan toimintayksikkökohtaiset ohjeet yhteisistä pelisäännöistä, vapaaehtoisten kutsumisesta ja koordinoinnista. Toimintayksiköistä valitaan vastuuhenkilöt, jotka ovat vastinpareja hankekoordinaattorin kanssa ja jotka haluavat olla kehittämässä toimintaa yksiköissä. Vastuu kouluttamisesta, koordinoinnista ja saattohoidon vapaaehtoisten hyvinvoinnista huolehtimisesta on Pohjois-Savon Syöpäyhdistyksen vapaaehtoistoiminnasta vastaavalla työntekijällä.

Tavoite 4. Saattohoidon vapaaehtoistoiminnan näkyvyyden lisääminen

Tuomme esille saattohoidon vapaaehtoistoimintaa koko Pohjois-Savon alueella ja tunnettuuden lisääntymisen kautta saamme uusia saattohoidon vapaaehtoisia toimintaan mukaan. Myös kohderyhmä eli potilaat ja heidän läheisensä saavat tietoa toiminnasta ja osaavat pyytää sitä.

3 Hankkeen aikataulu

Saattohoidon vapaaehtoistoiminnan kehittäminen aloitetaan lisalmen alueella. Yhteistyö on aloitettu lisalmen sairaalan henkilökunnan ja kotisairaalan henkilökunnan kanssa syksyllä 2023.

Syksy 2023	Sisältö	Toteutunut
Elokuu	Ohjaus -ja projektiryhmän perustaminen Ohjaus -ja projektiryhmän aloituskokoukset	X X
Syyskuu	Saattohoidon vapaaehtoistoiminnan info toimintayksiköille - Järjestimme 20.9. saattohoidon vapaaehtoistoiminnan esittelyn kasvokkain lisalmen sairaalan ja kotisairaalan henkilökunnalle yhdessä FinPall- hankkeen hankekoordinaattori Riikka Nuutisen kanssa.	X
Lokakuu	Vapaaehtoisten rekrytointi - Vapaaehtoisia on rekrytoitu Pohjois-Savon Syöpäyhdistyksen kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa sekä paikallisesti lisalmen alueella. Pohjois-Savon Syöpäyhdistyksen lisalmen paikallisosasto on markkinoinut vapaaehtoistointia alueellaan. Lisäksi markkinoimme vapaaehtoishakua lisalmelainen -lehdessä 18.10.2023. (Liite 1.) Kansainvälistä palliatiivisen ja saattohoidon päivää vietetään vuosittain lokakuun toisena lauantaina. - Joka vuosi lokakuun toisena lauantaina vietetään kansainvälistä palliatiivisen ja saattohoidon päivää, jolloin tuhannet ihmiset ympäri maailmaa kokoontuvat osoittamaan tukensa sille, että palliatiivinen hoito ja saattohoito toteutuisi yhdenvertaisesti. Päivän tarkoituksena on lisätä ja vahvistaa kansalaisten, ammattilaisten ja päättäjien tietoisuutta palliatiivisesta hoidosta ja saattohoidosta. Tämän vuoden kansainvälinen teema oli Compassionate Communities: Together for Palliative Care. - Järjestimme avoimen yleisötapahtuman Pohjois-Savon Syöpäyhdistyksellä torstaina 12.10. klo 16.45 alkaen. (Liite 2.) Seurasimme etälähetystä Helsingistä kahvitellen ja yhdessä keskustellen. Tapahtuman Helsingissä järjestivät: Suomen Palliatiivisen Hoidon Yhdistys ry, Suomen Palliatiivisen Lääketieteen Yhdistys ry, The Worldwide Hospice Palliative Care Alliance, Suomen Palliatiivisen hoidon ja lääketieteen tutkimusverkosto ry. Paikan päällä tapahtumassamme oli 8 henkilöä. Tapahtumaa on ollut mahdollista seurata myös etänä. - Kutsuimme Kuopion kaupungin pääkirjastoa toteuttamaan teemaviikkoa ja kokoamaan kirjallisuutta aiheeseen liittyen. Kirjasto oli koonnut teemapöydän, jossa oli esille kirjallisuutta palliatiivisesta ja saattohoidosta, surusta ja vapaaehtoistoinnasta. (Liite 3.) Saattohoidon vapaaehtoistoiminnan esittely lisalmen sairaala henkilökunta 24.10./Etänä	X X X X X

Marraskuu	<p>Palliativinen ja saattohoito 2023-tapahtuma Espoossa 15.–16.11.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Puheenvuoro to 16.11. klo 9.45–10.15 ”Järjestöyhteistyön merkitys saattohoitotyön tukena” Läsnä ja lähellä -saattohoidon vapaaehtoistoiminta, Saattohoidon vapaaehtoistoiminnan kehittämishankkeen esittely, hankekoordinaattori Anne Rautiainen, Pohjois-Savon Syöpäyhdistys. Palliativinen ja Saattohoito 2023 (professio.fi) <p>Vapaaehtoisten haastattelut</p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhteensä 11 henkilöä mukaan koulutukseen <p>Projekti- ja Ohjausryhmän kokoukset</p> <p>Saattohoidon tukihenkilöiden peruskoulutus toteutui lisalmessa 21.11., 25.11. ja 29.11</p> <ul style="list-style-type: none"> - 11 vapaaehtoista koulutettu 	<p>X</p> <p>X</p> <p>X</p> <p>X</p>
Joulukuu	<p>Saattohoidon vapaaehtoisten tukihenkilöiden loppuhaastattelut</p> <p>Potilaiden ja läheisten tiedottaminen saattohoidon vapaaehtoistoiminnasta, esitteen teko</p>	<p>kesken</p> <p>X</p>
Tammikuu 2024	<p>Vapaaehtoistoiminnan käynnistyy lisalmessa tammikuussa 2024, lisalmen sairaala ja vapaaehtoiset yhteinen kahvihetki</p>	<p>tulossa</p>

Liite 1. Rekrytointimainos (koko 123x175 mm) Iisalmelainen -lehdessä 18.10.2023.

[Iisalmelainen 18-10-2023 by ylasavolainen - Issuu](#)

Haemme vapaaehtoisia saattohoidon tukihenkilöitä

Saattohoidon vapaaehtoinen on rinnalla kulkija elämän loppuvaiheessa olevalle sairastuneelle ja/tai hänen läheisilleen. Vapaaehtoisena tarjoat kiireetöntä läsnäoloa keskustellen ja kuunnellen. Haemme vapaaehtoisia tukihenkilöitä Iisalmeen, hakuaika 30.10. saakka. Kaikki hakijat haastatellaan ja soveltuvat henkilöt koulutetaan tehtävään.

Lisätietoa ja ilmoittautumiset
anne.rautiainen@pohjois-savonsyöpayhdistys.fi, p. 044 523 6996

POHJOIS-SAVON
SYÖPÄYHDISTYS

KANSAINVÄLISEN PALLIATIIVISEN- JA SAATTOHOIDON PÄIVÄN AVOIN YLEISÖTILAISUUS

12.10.2023
klo 16.45 alkaen

Pohjois-Savon Syöpäyhdistyksellä,
Kuninkaankatu 23 B, Kuopio

Järjestämme rinnakkaistapahtuman, tervetuloa seuraamaan
kanssamme etälähetystä Helsingistä!

OHJELMA

16.45 Kahvitarjoilu

17.00 Tervetuloa, Osaamisaluejohtaja, tapahtuman juontaja
projektipäällikkö Minna Hökkä

17.10 Laulu, Janna Paasosen

17.20 Palliatiivisen hoidon mahdollisuudet, Projektipäällikkö,
väitöskirjatutkija Heli Mikkonen

17.50 Vapaaehtoistyö osana hoitoa, SAAVA-hankkeen projektipäällikkö,
tietokirjailija Sarianne Hartonen

18.20 Moniammatillinen paneelikeskustelu - Yhteistyöllä hyvää hoitoa

19.00 Päivän päätössanat sekä mahdollisuus keskustella paikallisten
palliatiivisen hoidon asiantuntijoiden kanssa

Tapahtuman Helsingissä järjestää:

Suomen Palliatiivisen Hoidon Yhdistys ry

Suomen Palliatiivisen Lääketieteen Yhdistys ry

The Worldwide Hospice Palliative Care Alliance

Suomen Palliatiivisen hoidon ja lääketieteen tutkimusverkosto ry

Rinnakkaistapahtuman järjestää:

POHJOIS-SAVON
SYÖPÄYHDISTYS

Pohjois-Savon
hyvinvointialue

Aarre kirppari
avoinna
klo 10-18

Liite 3. Kutsu Kuopion kaupungin pääkirjasto

Hei!

Kutsumme teidät mukaan toteuttamaan teemaviikkoa 9.-15.10, jolloin lokakuun toisena lauantaina, 14.10. vietetään maailman palliatiivisen ja saattohoidon päivää.

Kutsumme teidät mukaan teemaviikkoon.

Toivomme, että kokoaisitte 9.-15.10 ajaksi *kirjapöydän*, jossa olisi esimerkiksi

- kirjallisuutta palliatiivisesta hoidosta ja saattohoidosta
- kirjallisuutta suruun ja luopumiseen
- tietoa saattohoidon vapaaehtoistoiminnasta. Saattohoidon vapaaehtoistoiminnan esite liitteenä tulostettavaksi

Materiaalia:

- Saattohoidon vapaaehtoistoiminta [Saattohoidon tuki | Pohjois-Savon Syöpäyhdistys \(pohjois-savonsyopayhdistys.fi\)](https://www.pohjois-savonsyopayhdistys.fi)
- Kansainvälisen palliatiivisen ja saattohoidon päivän yleisötapahtuma Helsingissä, järjestämme rinnakkaistapahtuman Pohjois-Savon Syöpäyhdistyksellä torstaina 12.10 klo 17–19, liitteenä mainos tapahtumasta. [Kansainvälisen palliatiivisen ja saattohoidon päivän avoin yleisötapahtuma | Suomen palliatiivisen lääketieteen yhdistys \(palliatiivisenlaaketieteenyhdistys.fi\)](https://www.pohjois-savonsyopayhdistys.fi)

Lisätietoa:

Hankekoordinaattori Anne Rautiainen, Pohjois-Savon Syöpäyhdistys
anne.rautiainen@pohjois-savonsyopayhdistys.fi, p. 044 523 6996.

Hankekoordinaattori Riikka Nuutinen, FinPall-hanke
riikka.nuutinen@pshyvinvointialue.fi, p.0447174549

Kuolemasta puhuminen on yhteiskunnassamme vielä jokseenkin vaikeaa - se on jopa tabu. Myös sureva ja surevan kohtaaminen voi olla vaikeaa, kun ei tiedetä mitä tulee sanoa.

Haluamme tällä kampanjalla tuoda elämän loppuvaihetta, kuolemaa ja surua enemmän esille ja rohkaista ihmisiä puhumaan näistä asioista – Tämä teema koskettaa meitä kaikkia.

Saattohoidon vapaaehtoistoiminnan kehittämishanke

Olemme käynnistäneet yhdessä Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa saattohoidon vapaaehtoistoiminnan kehittämishankkeen vuosille 2023–2025.

Hankkeen tavoitteena on kehittää ja juurruttaa saattohoidon vapaaehtoistoimintaa koko Pohjois-Savon alueella, kohdentaen toiminta Kuopion, Iisalmen ja Varkauden alueille sekä myöhemmin laajentaen muualle Pohjois-Savoon.

Pohjois-Savon Syöpäyhdistys

YHTEYSTIEDOT

Kuninkaankatu 23B
70100 Kuopio
p. 017 580 1801
www.pohjois-savonsyopayhdistys.fi
toimisto@pohjois-savonsyopayhdistys.fi

Hankekoordinaattori

Anne Rautiainen p. 044 523 6996
anne.rautiainen@pohjois-savonsyopayhdistys.fi

 @pohjoissavonsyopayhdistys

 @pohjois_savon_syopayhdistys

Läsnä ja lähellä – Saattohoidon tuki

POHJOIS-SAVON
SYÖPÄYHDISTYS

Pohjois-Savon
hyvinvointialue

Saattohoidon tukihenkilö

Vapaaehtoinen on rinnalla kulkija sekä sairastuneelle, että hänen läheisilleen jo sairauden palliatiivisen hoidon aikana.

Tukihenkilön kanssa voit keskustella luottamuksellisesti sairauden nostattamista ajatuksistasi ja tunteistasi. Vapaaehtoinen on läsnä kiireettömästi sinua varten.

Vapaaehtoinen ei korvaa ammattilaisen tai läheisen antamaa tukea, vaan he toimivat tavallisen ihmisen taidoin. Vapaaehtoiset ovat käyneet koulutuksen ja he ovat vaihtolovelvollisia.

Mikäli haluat sopia tapaamisen vapaaehtoisen kanssa, ilmoitathan toiveesi hoitohenkilökunnalle tai ottamalla yhteyttä yhdistykseen.

Haluan itselleni tai läheiselleni tukihenkilön

Jos haluat itsellesi tai läheisillesi tukihenkilön, ole yhteydessä yhdistyksen hankekoordinaattoriin.

"Olen rinnalla kulkija, kuuntelen, pidän kädestä, ennen kaikkea olen kiireettömästi läsnä. Se olkapää, jota vasten voi itkeä, nauraa ja kertoa syvimmät ajatukset. Olen sinua varten."

Vapaaehtoinen

Haluan itse tukihenkilöksi

Vapaaehtoinen tukihenkilö on turvallinen ihminen, joka pysähtyy, kohtaa ja on kiireettömästi läsnä.

Vapaaehtoinen toimii tavallisen ihmisen taidoin ja koulutuksen myötä hänellä on valmiudet kohdata parantumattomasti sairastunut sekä hänen läheisensä.

Haastatellaan kaikki hakijat ja järjestämme koulutuksia tarpeen mukaan.

Jos toiminta kiinnostaa, ota yhteyttä yhdistyksen hankekoordinaattoriin.